

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
GAZİANTEP EĞİTİM FAKÜLTESİ
ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLİĞİ

ÖZE210

Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem

2026

GAZİANTEP

Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem

Dersinin Amacı: Bir saati teorik dört saati uygulama olmak üzere beş kredilik olan bu ders öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmalarını, öğrenimleri süresince kazandıkları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını gerçek bir eğitim-öğretim ortamı içinde kullanabilme yeterliği kazanmalarını amaçlamaktadır.

Dersin İçeriği: Özel eğitim hizmetlerinin sağlandığı resmi kurumlarda ve sınıflarda okul deneyimi kazanma; gözlem yapma; kurum ve sınıf içi eğitsel, davranışsal ve gelişimsel uygulamaları gözleme; çocukların akademik ve akademik olmayan davranışlarını gözleme; gözlemleri paylaşma ve tartışma; kurumda ve sınıfta karşılaşılabilecek sorunlar ve öneriler hakkında tartışma.

Dersin İşlenişi: Seçilen öğretim kurumlarında ilgili uygulama öğretmenlerinin rehberliğinde ve sorumlu öğretim üyesinin danışmanlığında programa uygun günlerde öğretme-öğrenme sürecine bizzat katılmanız ve öğretim etkinliğini gerçekleştirmeniz beklenmektedir. Dersin teorik kısmı ise, programda belirtilen günde fakültede işlenecektir. Öğretim kurumlarında gerçekleştirilen etkinlikler ve hazırlanan planlar her hafta rapor haline getirilecek ve dönem sonunda " **Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem**" olarak ilgili öğretim üyesine sunulacaktır. Yapılacak her gözlem için plan hazırlanacaktır. Hazırlanan her plan uygulanmadan önce dersin öğretim üyesi tarafından incelenecek ve onay verilen planlar uygulanabilecektir. Uygulama dersinde devamsızlık yapılamaz. Zorunlu hallerde gidilemeyen uygulama için aynı hafta içinde başka bir gün ya da bir başka hafta gidilemeyen saat oranında gidilerek yapılabilecektir. Devamsızlıklarınız ancak devlet hastanelerinden alınan sağlık raporu kapsamında kabul edilecektir. Öğretmen adayları okullarla işbirliği, çalışma ve staj sürelerini göz önünde bulundurulduğunda dönem boyunca uygulama gün ve saatine dikkat etmelidir. Kurum kaynaklı zorunlu haller nedeniyle yapılamayan gözlemler ise koordinatör bilgisi dâhilinde aynı dönem içinde eşdeğer gözlemlerle telafi edilir.

DERSİN DEVAM/DEVAMSIZLIK DURUMU

Okullardaki/online eğitimde devamsızlığı uygulama öğretmenin takip ederek yoklama formundaki **(Ek-1)** ilgili yerler öğretmen adayı tarafından doldurularak öğretmene imzalatması beklenmektedir.

Dersin devam durumu, teorik ve uygulama derslerinde oranlar dikkate alınarak düzenlenir. Derslerin devam mecburiyeti bulunmaktadır.

- **Haftalık 1 saatlik teorik derste bu yönergede yer alan etkinlikler rapor haline getirilerek ilgili öğretim elemanı nezaretinde sınıf ortamında değerlendirilecektir.**

- Öğretmen adaylarının okullarda öğrenciler ve kurum personeli ile ilişkilerine dikkat etmeleri gerekmektedir.
- Öğretmen adaylarının gözlem dışında kurumdaki eğitimsel veya başka herhangi bir konu ya da duruma müdahale etmemeleri beklenmektedir.
- Öğretmen adayları devam ettikleri kurumun ve sınıfın tüm kural ve gerekliliklerine uymakla yükümlüdürler.
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamında raporlarda kurum ve öğrenci isimlerine yer verilmemeli, bunun yerine kodlama sistemi (örn. K1, Ö1 vb.) kullanılmalıdır.
- Raporlar haftalık olarak, öğretim elemanınız tarafından bildirilen platform (Classroom, E-Posta vb.) üzerinden teslim edilmelidir.
- **DEVAMSIZLIK HAKKINIZ DEVLET HASTANELERİNDEN RAPOR ALMAK KOŞULUYLA 1 DEFAYA MAHSUSTUR.**

DERSİN İŞLENİŞ TAKVİMİ

HAFTA	TARİH	YER	ETKİNLİK
1	09-13 Şubat 2026	Öğretim elemanın ofisi	Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem hakkında genel bilgiler Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem gerçekleşmesine yönelik bilgiler Uygulama gruplarının ve okullarının dağılımı
2	16-20 Şubat 2026	Uygulama Okulları	Tanışma ve süreç ile ilgili günlük tutma (EK-2)
3	23-27 Şubat 2026		Öğretmen Adayı Günlük Formu (EK-3)
4	2-6 Mart 2026		Öğretmen Adayı Günlük Formu (EK-3) Rehberlik Araştırma Merkezlerinin (RAM) işleyişi ile ilgili Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Yerleştirme Kararına ilişkin yönetmelik (EK-4)
5	9-13 Mart 2026		Okul Bilgi Formunun Doldurulması (EK-5)
6	16-20 Mart 2026		MEB ARA TATİLİ- RAMAZAN BAYRAMI
7	23-27 Mart 2026		Okul/sınıf düzeyinde kullanılan ve öğrencilerin değerlendirildiği kaba değerlendirme formlarının belirlenip raporlaştırılması (çocukların değerlendirilmesi ile ilgili uygunluğu, kullanılması)

8	30 Mart- 3 Nisan 2026
9	6-10 Nisan 2026
10	13-17 Nisan 2026
11	20-24 Nisan 2026
12	27 Nisan- 1 Mayıs 2016
13	4-8 Mayıs 2026

<p>gereken materyallerin neler olduğu, ölçüt bağımlı ölçü araçlarının neler olduğu hakkında en az 1 sayfa özet) ve kullanılması (EK-6)</p>
ARA SINAV HAFTASI
<p>Öğretmenin öğrenciler için kullandığı BEP'leri, kullandığı ders planları vb. sınıftaki işleyişi anlamaya yardımcı olacak dokümanların/gözlem sonuçlarının bir sayfayı geçmeyecek biçimde raporlaştırılması (EK-7)</p> <p>--Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz</p>
<p>Öğretmene danışarak, incelemek üzere bir öğrenci seçiniz. Çalışmalarına hiçbir müdahalede bulunmadan, bu öğrenciyi okul ortamında bir günü boyunca gözlemleyip betimleyiniz.(En az bir sayfa)</p> <p>Betimlerken; öğrencinizin performans düzeyi, sosyal etkileşimi, gerçekleştirdiği davranışlar, derse katılım, akran etkileşimi vb) (EK-8)</p> <p>Öğrencinizin yetersizlik türü ile ilgili bir makale bulup okuyup tartışınız. (en az bir sayfa)</p> <p>Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.</p>
<p>Öğretmen sınıf kurallarını belirleme ve pekiştirme süreçlerini betimleyiniz. (EK-9)</p> <p>Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.</p>
<p>Öğrencinin gözlem yaptığı haftalarda izlediği öğretmen(ler)in uyguladığı öğretim yöntemlerini betimleyiniz. Özel eğitimde gördüğünüz öğretim yöntemlerini göz önüne alarak tartışınız. (EK-11)</p> <p>Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz</p>
<p>Tohum Otizm Vakfı Eğitim Portalı web sitesinde (https://tohumotizmportali.org/) belirlenen modüldeki materyalleri incelemesi, açıklamaları okuması, videoları izlemesi, bu modüllere ve videolara ilişkin görüşlerinin alınması ve hazırladıkları değerlendirme raporlarına ilişkin varsa sorularına dönüt verilmesi.web sayfasının incelenmesi ve raporlaştırılması (EK-12)</p>

14	11-15 Mayıs 2026		Tohum Otizm Vakfı Eğitim Portalı web sitesinde (https://tohumotizmportali.org/) belirlenen modüldeki materyalleri incelemesi, açıklamaları okuması, videoları izlemesi, bu modüllere ve videolara ilişkin görüşlerinin alınması ve hazırladıkları değerlendirme raporlarına ilişkin varsa sorularına dönüt verilmesi.web sayfasının incelenmesi ve raporlaştırılması (EK-12)
15	18-22 Mayıs 2026		Tohum Otizm Vakfı Eğitim Portalı web sitesinde (https://tohumotizmportali.org/) belirlenen modüldeki materyalleri incelemesi, açıklamaları okuması, videoları izlemesi, bu modüllere ve videolara ilişkin görüşlerinin alınması ve hazırladıkları değerlendirme raporlarına ilişkin varsa sorularına dönüt verilmesi.web sayfasının incelenmesi ve raporlaştırılması (EK-12)
16	25-29 Mayıs 2026		<ul style="list-style-type: none"> • Final Haftası • Hazırlanan raporların teslimi

EK-2: Tanışma Günlüğü

Uygulama Yapan Kişi:	
Uygulamaya Tarihi – Günü:	
Uygulama okulu:	
Uygulama Öğretmeni:	
İlk gününüz için hazırlık yaptınız mı? Nasıl hazırlandınız? İlk günün sonunda neler hissediyordunuz?	
Kuruma gitmeden önce ve gittikten sonra neler hissettiniz? _____ _____	
Uygulamanın İlk Günü: Uygulamanın nasıl geçtiği ile ilgili bilgi veriniz? Uygulamada ilk gün yaşadığınız süreci betimleyiniz.	

EK-3: Öğretmen Adayı Günlüğü

Öğretmen Adayı Günlüğü	
Özel Eğitim Öğretmeni adayı öğrencinin Adı-Soyadı: Tarih:	
Kurum/Okul/Sınıf:	
Kurumda neleri gözlemlediniz? Dikkatinizi çeken özellikleri yazınız.	
Kurum/Okul/Sınıf/ ortamında nelerle karşılaştınız?	
Kurum/Okul/Sınıf/ ortamlarında neler yaptınız? (4 saat boyunca)	
Bu gözlem sizin öğretmenliğe karşı olan tutumunuzu nasıl etkiledi (lütfen en az 2 olumlu 2 olumsuz konuya açıklayarak değinin)?	
Bu gözlem sizlere neler kattı? Bu gözlemlerde neler öğrendiniz? Siz böyle bir yerde çalışıyor olsaydınız neler yapmak isterdiniz?	
Kurum/Okul/Sınıf/ hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?	
Kurum/Okul/Sınıf/ ortamının olumlu ve/veya olumsuz özelliklerini değerlendiriniz.	

Yönetmeliklerin İncelenmesi	
Rehberlik Araştırma Merkezlerinin (RAM) işleyişi hakkında yönetmelikte geçen maddeleri okuyarak tartışınız.	
Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde yetersizlik türleri nelerdir? Özel eğitim yönetmeliği neleri kapsamaktadır? Özel eğitim yönetmeliğinde size göre olması gereken en önemli madde nedir?	
Yerleştirme Kararlarına göre öğrencilerin hangi okullara yerleştirilmektedir? Yerleştirilme şartları neleri içermektedir?	

EK-5: Okul Bilgi Formu

Okul Bilgi Formu	
Özel Eğitim Öğretmeni adayı öğrencinin Adı-Soyadı: Tarih:	
Kurum/Okul/Sınıf Ortamı:	
Uygulama Öğretim Üyesinin Adı-Soyadı:	
Okulun Adı:	
Okul Türü:	
Okulun Konumu ve Özellikleri:	
Okulun tarihçesi nedir? (Ne zaman kuruldu, ilk kurulduğunda ne olarak hizmet verdi, kurucuları, günümüzdeki hizmet alanları.) Okulun fiziksel yapısı hakkında bilgi veriniz. (sınıflar,bina,çevre,bahçe,oyun alanları)	
Okul özel gereksinimli çocukların ihtiyaçlarını nasıl karşılamaktadır?	
Bu kurumda çalışmak için ne tip özelliklere sahip olmak gerekir?	
Bu kurumda kimler çalışabilir?	
Bu kurumda personel olabilmek için neler yapılmalıdır?	
Uygulama Öğretmeninin Adı-Soyadı:	
Branşı:	
Mezuniyeti:	
Uygulama Sınıfına Ait Bilgiler:	
Uygulama Sınıfının Özelliklerini betimleyiniz. Sınıf Mevcudu: Sınıfta bulunan çocukların özelliklerini ve yetersizlik türlerini betimleyiniz.	
Sınıfın fiziksel yapısı hakkında bilgi Veriniz. (araç-gereç/materyal/ ilgili köşeleri yazınız.) Sınıfı betimleyiniz.	
Okul ile ilgili görüş ve önerilerinizi yazınız.	

Değerlendirme Formlarının İncelenmesi	
Okul/sınıf düzeyinde kullanılan ve öğrencilerin değerlendirildiği değerlendirme formlarının neler olduğunu yazınız.	
Hangi tür değerlendirme formları kullanılmaktadır?	
Öğrenciler değerlendirilirken dikkat edilmesi gereken süreçleri yazınız.	
Çocukların değerlendirilmesi için uygunluğu ve işlevselliği nelerdir?	
Kullanılan değerlendirme formunda kullanılan materyallerin neler olduğunu yazınız.	
Siz olsaydınız nasıl bir değerlendirme süreci ve formu oluştururdunuz?	

EK-7

BEP ve Ders Planı İnceleme Formu	
Kullanılan BEP'lerin yer alması gereken öğeleri içerip içermediğini yazınız.	
BEP'ler oluşturulurken dikkat edilmesi gereken süreçler gerçekleştirilmiş mi?	
BEP'ler oluşturulurken aile ile işbirliği yapılmış mıdır?	
Ders planlarında yer alan öğelerini yazınız.	
Ders planları özel gereksinimli öğrencilere göre düzenlenmiş midir?	
Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.	

Öğrenci İnceleme Formu	
Öğrenciyi okuldaki ortamda bir günü boyunca gözlemleyip betimleyiniz.	
Öğrencinizin performans düzeyi, sosyal etkileşimi, gerçekleştirdiği davranışlar, derse katılım, akran etkileşimi vb)	
Öğrencinizin yetersizlik türü ile ilgili bir makale bulup okuyup tartışınız. Alan ve uygulama süreçlerini karşılaştırınız.	
Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.	

Sınıf Kuralları, Pekiştireç Belirleme ve Ödül Tablosu İnceleme Formu	
Öğretmen sınıf kurallarını belirleme sürecini betimleyiniz.	
Öğretmenin sınıf kurallarını öğrencilere nasıl açıkladığını belirtiniz.	
Sınıfta sınıf kurallarının olduğu alanı ve tablosunu betimleyiniz.	
Öğretmenin pekiştireç belirleme süreçlerini betimleyiniz.	
Ders boyunca pekiştireç kullanımını betimleyiniz.	
Pekiştireç belirlerken izlediği süreci betimleyiniz.	
Sınıftaki ödül tablosunu inceleyerek, nasıl kullanıldığını betimleyiniz.	
Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.	

Davranış Değişirme İnceleme Formu	
Öğretmenin uyguladığı davranış değiştirmeye süreçlerinizi gözlemleyip betimleyiniz.	
Öğretmen problem davranış ve problem davranışı nasıl tanımlamaktadır?	
Problem davranışın ortaya çıkmasına neden olabilecek çevresel olayları nasıl tanımlamaktadır?	
Problem davranışın ortaya çıkmasının tahmin edilmesine hizmet eden olay ve durumları nasıl betimlemektedir?	
Problem davranışa yönelik kullanılan davranış değiştirme süreci nedir?	
Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.	

Öğretim Yöntemi İnceleme Formu	
<p>Uygulanan öğretim yöntemlerini betimleyiniz. Özel eğitimde gördüğünüz öğretim yöntemlerini göz önüne alarak tartışınız.</p>	
<p>Dersi planlama: Öğretmen, dersini planlamak veya ona hazırlanmak için dersten önce neler yapmıştır?</p>	
<p>Başlangıç: Dersi nasıl başlatmıştır?</p>	
<p>Öğretim yöntemleri: Derste öğrencilerin katıldıkları birbirinden farklı etkinlik tipleri nelerdir? Öğretmen, dersin her aşamasını nasıl bir düzenleme ile gerçekleştirmektedir? Kullandığı yöntemler nelerdir?</p>	
<p>Sınıf içi öğretimsel uyarlamalar nelerdir?</p>	
<p>Etkinlikler arasındaki geçişler: Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamaktadır?</p>	
<p>Sınıf Yönetimi: Öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfı nasıl güdülemektedir? Bireysel çalışmalar veya grup çalışmalarından nasıl yararlanmaktadır? Ses tonunu değiştirme, öğrenciye bakma, onun etrafında dolaşma, jest ve mimiklerle iletişimde bulunma gibi araçlardan nasıl yararlanmaktadır?</p>	
<p>Dersi bitirme: Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir?</p>	
<p>Siz olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz betimleyiniz.</p>	

TOHUM Otizm Vakfı Eğitim Portalı İnceleme Raporu

Adı-Soyadı:

2021-2022 Öğretim Yılı Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem dersi için Tohum Otizm Vakfı Eğitim Portalına (<https://egitim.tohumotizmportali.org/>) üye değilseniz üye olunuz ve mesleki gelişiminize önemli katkılar sağlayabilecek olan bu portalı dikkatle inceleyiniz. Daha sonra ödeviniz kapsamında **“Modül 4: Uygulamalı Davranış Analizi”** başlıklı (<https://egitim.tohumotizmportali.org/app/training/8298/14781747>) modüle giriniz ve modülde yer alan tüm teorik konuları okuyunuz ve ilgili videoları izleyiniz. Son olarak da aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

- 1) “Modül 4: Uygulamalı Davranış Analizi” başlıklı modülün içeriğinde hangi teorik konular ve videolar yer almaktadır? Bu konuları ve videoları kısaca özetleyiniz.
- 2) “Modül 4: Uygulamalı Davranış Analizi” başlıklı modülün içeriğinde yer alan teorik konular ve videoların güçlü ve zayıf noktaları nelerdir? Her bir teorik konu ve video konusundaki görüşlerinizi yazınız
- 3) Sizden “Modül 4: Uygulamalı Davranış Analizi” modülünü yeniden hazırlamanız istense ne tür eklemeler, çıkarmalar, değişiklikler, yenilikler vb. yapardınız? Gerekçeleri ile birlikte yazınız.